

Το πρόγραμμα *Ευνομία* του Συνηγόρου του Πολίτη διοργάνωσε στις 7 και 8 Δεκεμβρίου 2007 μια Ευρωπαϊκή συνάντηση εργασίας με θέμα «Παραμερίζοντας τα εμπόδια της κοινωνικής συμμετοχής: υποθέσεις Ρομά ενόπιων του Συνηγόρου του πολίτη». Η συνάντηση αυτή είχε ως αποκλειστικό στόχο να αναδείξει τα δομικά ζητήματα κοινωνικού αποκλεισμού που αποτελούν τις βασικές αιτίες των προβλημάτων στις σχέσεις Τσιγγάνων διοίκησης και υπόλοιπου πληθυσμού, τόσο στην Ελλάδα όσο και την υπόλοιπη Ευρώπη. Ο Συνήγορος του Πολίτη τοποθετεί στην κατηγορία αυτή των ζητημάτων α) την εξαιρετικά προβληματική δημοτολογική κατάσταση μείζονος τμήματος του τσιγγάνικου πληθυσμού, η οποία οφείλεται τόσο στη δική τους αδυναμία και έλλειψη βούλησης να τακτοποιήσουν τις δημοτολογικές τους υποθέσεις όσο και την ενίοτε εγκύρως διαπιστωμένη απροθυμία της διοίκησης να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες έναντι αυτού του πληθυσμού. β) το ζήτημα της ασφαλούς στέγασης των τσιγγάνων το οποίο τοποθετείται στην αφετηρία προβλημάτων που σχετίζονται με το καθεστώς ιδιοκτησίας των τοποθεσιών που στήνουν τους καταυλισμούς τους, όσο και με τις συνθήκες ασφάλειας και υγιεινής των καταυλισμών αυτών, και τέλος γ) το ζήτημα της εξαιρετικά προβληματικής πρόσβασης στην εκπαίδευση των τσιγγανοπαίδων, κατεξοχήν πηγή κοινωνικού αποκλεισμού για τη συνέχεια της ζωής τους.

Ο Συνήγορος του Πολίτη θεώρησε ότι αυτά τα μείζονα ζητήματα πρέπει να καταστούν αντικείμενο ενός ειλικρινούς διαλόγου ανάμεσα στους ακόλουθους φορείς:

α) εκπροσώπους της διεθνούς κοινότητας – εμπειρογνώμονες ευρωπαϊκών οργανισμών, οι οποίοι μετέφεραν το ευρωπαϊκό πλαίσιο της σχετικής προβληματικής στα υπό συζήτηση θέματα, τη σχετική με Τσιγγάνους νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου καθώς και μια συγκριτική προβολή των προβλημάτων στην ευρωπαϊκή τους διάσταση. Παρέστησαν ανώτατοι αξιωματούχοι του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη.

β) Συνηγόρους του Πολίτη από την κεντρική και Νοτιοανατολική Ευρώπη, οι οποίοι έχουν αποκτήσει εξαιρετικά κρίσιμη εμπειρία στην αντιμετώπιση αναφορών από τσιγγάνικο πληθυσμό. Παρέστησαν αντιπροσωπείες Συνηγόρων από Αλβανία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Σερβία, Σλοβενία και ευάριθμη αντιπροσωπία του Έλληνα Συνηγόρου, με επικεφαλής τον Συνήγορο του Πολίτη, τρεις βοηθούς Συνηγόρους και ομάδα ειδικών επιστημόνων που έχουν εργαστεί σε σχετικές αναφορές.

γ) Εκπροσώπους της κεντρικής και αξιωματούχους της τοπικής αυτοδιοίκησης, με αρμοδιότητες που αφορούν στα ζητήματα δημοτολογικής κατάστασης (Υπουργείο Εσωτερικών), εκπαίδευσης (Υπουργείο Παιδείας) και στέγασης (Δήμοι, Νομαρχία), από τις αποφάσεις και την εν γένει στάση των οποίων εξαρτάται οι επιλογές και η έκβαση συγκεκριμένων προγραμματικών στρατηγικών.

δ) Εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών, μη κυβερνητικούς οργανισμούς προστασίας δικαιωμάτων των τσιγγάνων, φορείς αυτό-οργάνωσης των ίδιων των τσιγγάνων, οι οποίοι λόγω της θέσης του στο πεδίο έχουν αποκτήσει αδιαμεσολάβητη εικόνα των προβλημάτων.

Η συνάντηση εργασίας κατέληξε με την κατάθεση αναφορών προς το Συνήγορο του Πολίτη. Τρεις αναφορές (μια σε κάθε πεδίο: δημοτολογική κατάσταση, εκπαίδευση, στέγαση) συζητήθηκαν δημοσίως με τους φορείς της δημόσιας διοίκησης και τους άλλους συμμετέχοντες με στόχο την διαμεσολάβηση για την επίλυση των προβλημάτων. Στόχος του Συνηγόρου του Πολίτη και κατ'ουσίαν απολογισμός της συνάντησης αυτής θα είναι συγκεκριμένες προτάσεις οργανωτικών, λειτουργικών και ενδεχομένως νομοθετικών τροποποιήσεων που θα κάνει ο Συνήγορος του Πολίτη, όταν επεξεργαστεί το σχετικό υλικό. Εν προκειμένω, κοινή στάθηκε η πεποίθηση των συμμετεχόντων ότι ο Συνήγορος του Πολίτη, λόγω της ιδιαίτερης θέσης εποπτείας που έχει έναντι όλης της δημόσιας διοίκησης, είναι το κατεξοχήν όργανο που διαθέτει τη ικανότητα μιας ολιστικής θεώρησης των προβλημάτων των τσιγγάνων και αυτών που δημιουργούνται στις σχέσεις τους με τη διοίκηση και τον υπόλοιπο πληθυσμό.